

[Poul Sørensen.]

for forsvarslovene, er stadig uden nogen som helst oplysninger om, hvorledes stillingen er.

Jeg har ikke mulighed for ved spørgsmålet som det, der er stillet her, at komme længere i sagen, men vi vil selvfølgelig inden for min gruppe og i det hele taget inden for oppositionen overveje, hvilke skridt det så er fornødent at tage, for det er en given sag, at som Danmarks forsvar er stillet i øjeblikket, kan man ikke holde befolkningen hen på den måde, som det er sket, og jeg synes, at forsvarsministeren påtager sig et meget stort ansvar.

Hermed sluttede spørgsmålet, og spørgetiden var dermed til ende.

Den næste sag på dagsordenen var:

Valg af 17 medlemmer til et udvalg angående forslag til lov om nukleare anlæg (atomanlæg).

Valgt blev: *Waldemar Laursen, Alsing Andersen, Erhard Jakobsen, Egon Jensen, Kolbjørn H. Larsen (Bjerre), Th. Mikkelsen, K. Axel Nielsen, Kirkegaard, Helga Pedersen, Per Federspiel, Foged, Ib Thyregod, Knud Thomsen, Hanne Budtz, Fanger og Morten Lange.*

Den næste sag på dagsordenen var:

Anden behandling af forslag til lov om ændringer i toldloven.

(Første behandling findes i tidenden sp. 2244, udvalgets betænkning i tillæg B. sp. 277).

Der var stillet 26 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer, ændringsforslagene og spørgsmålet om lovforslagets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Jørgen Peder Hansen: Jeg skal til indledning gøre nogle bemærkninger om resultatet af det arbejde, udvalget har udført.

Som det fremgår af betænkningen, har udvalget holdt 8 møder, i hvilke man indgående har drøftet det foreliggende materiale. Udvalget har modtaget en lang række henvendelser fra forskellige erhvervsorganisationer, brancheforeninger og endvidere fra enkelte firmaer, hvis navne fremgår af bilaget til betænkningen. Endvidere har en række deputationer haft foretræde for udvalget, ligesom udvalget har haft samråd med finansministeren, udenrigsministeren og handelsministeren. Efter udvalgsarbejdets afslutning er der yderligere fremkommet enkelte henvendelser, som vi naturligvis vil behandle på samme måde som de henvendelser, vi har modtaget, før udvalgsbetænkningen blev skrevet og afgivet.

Resultatet af udvalgsarbejdet er herefter blevet, at der er stillet 26 ændringsforslag.

Ændringsforslagene nr. 1, 3, 4, 15 og 16 har direkte relation til trufne beslutninger inden for EFTA om at fremskynde toldafviklingen for de af frihandelskonventionen omfattede varer, således at vi med ændringsforslagene når frem til en afviklingsprocent på 40 af basistolden allerede fra 1. marts i år. Herved opnår vi inden for EFTA-området at komme til at ligge på samme afviklingstrin, som man inden for fællesmarkedet nåede frem til 1. januar i år for industrivarernes vedkommende.

Herudover søges gennemført en ændret formulering af § 1, stk. 2, således som dette fremgår af ændringsforslag nr. 1. Toldaftrapningen fastholdes på det nuværende trin på 30 pct. over for EFTA på en række varer, som Danmark før sin eventuelle indtræden i de seks vil søge etableret overgangsordninger for.

[Jørgen Peder Hansen.]

Udvalget har i denne forbindelse haft samråd med finansministeren og handelsministeren i et særligt fællesmøde med medlemmerne af det af folketinget nedsatte markedsudvalg. I dette møde drøftedes fastlæggelsen af de særlige vareområder, der indgår i Danmarks forhandlingsoplæg over for de seks, og forhandlingsoplægget kunne tiltrædes. Man var samtidig enig om, at finansministeren ved eventuelle nødvendige ændringer af disse vareområder under forhandlingerne først skal søge tilslutning her til i markedsudvalget.

Ændringsforslag nr. 2 giver finansministeren bemyndigelse til at bekendtgøre toldtariffen som en dobbeltkolonnetarif, hvilket indebærer en lettelse for erhvervslivet og toldpersonalet, som til daglig arbejder med tariffen.

Ved ændringsforslagene nr. 5 og 6 foreslås toldfrihed for stiklinger og alle arter af svampemycelium. Herved er der imødekømt stærke ønsker fra såvel importører som fra Erhvervsrådet for Gartneri og Frugtavl.

Med ændringsforslagene nr. 8, 9 og 11 gennemføres en nedsættelse i forhold til lovforslaget fra 10 til 5 pct. for bananer og fra 18 til ligeledes 5 pct. for alle citrusfrugter, og derunder kommer appelsiner, medens bl. a. skaller af citrusfrugter, som indkommer i saltlage, gøres toldpligtige med 5 pct.

Ved ændringsforslag nr. 10 udvides perioden for højeste toldsats for æbler og pærer med en måned, så at perioden efter ændringsforslaget vil strække sig fra 1. august til 31. marts og fra 1. august til 31. december for henholdsvis æbler og pærer.

For kaffe og te betyder ændringsforslag nr. 13 bibeholdelse af de gamle væggtoldsatser.

Af særlig interesse er det måske at nævne, at visse safter under kapitel 20 er blevet gjort toldfri, medens andre har fået en mindre forhøjelse i forhold til lovforslaget.

Herudover er der i ændringsforslagene nr. 20, 21, 22 og 23 tilvejebragt hjemmel for toldstyrelsen til i et udvidet omfang at indrømme toldnedsættelse for lakker og farver, som anvendes i industrien, der fremstiller blikemballage, bliklåg og såkaldte crown corks, samt til toldfritagelse for varer under

kapitel 40, der anvendes ved fremstilling af de lige nævnte varer. Endvidere kan der indrømmes toldfrihed for emballageglas under kapitel 70 til farmaceutiske præparater samt for transistorer under kapitel 85.

Det har endvidere været nødvendigt at gennemføre visse andre ændringer i toldtariffen bl. a. som konsekvens af lovforslaget og de foreliggende ændringsforslag.

Hele udvalget indstiller herefter de af den højtærede finansminister stillede ændringsforslag til vedtagelse.

Jeg skal herefter på mit partis vegne gøre nogle enkelte bemærkninger. Det er mit indtryk, at udvalgsarbejdet har været præget af en positiv indstilling og af en virkelig god vilje hos alle udvalgsmedlemmer til at nå frem til det bedst mulige resultat. Vi er alle klar over, at der ligger mange interesser gemt i hver enkelt toldsats, interesser, som ofte vil være stærkt modstridende. Jeg tror, at erhvervenes folk, der i skrift eller ved personligt fremmøde har fremsat eller uddybet deres synspunkter, vil forstå dette og samtidig også har opfattelsen af, at det har ligget udvalget stærkt på sinde at nå et alle forhold taget i betragtning afvejet resultat, der tjener danske interesser i almindelighed bedst. De synspunkter, der er fremført af de forskellige deputationer, har været, mener jeg, præget af saglig indstilling til tingene, og i adskillige tilfælde har de således fremførte synspunkter medvirket til, at ændringsforslag er blevet stillet.

Fra såvel den højtærede finansminister som den højtærede handelsminister har udvalget modtaget fyldige informationer som svar på stillede spørgsmål ikke mindst om de særlige overgangsordninger, som vi nu må prøve på at indpasse i forhandlingerne.

Det har naturligvis ligget mit parti stærkt på sinde at få taget de områder med i betragtning, hvor der gør sig ganske særlige beskæftigelseshensyn gældende, men det skal samtidig understreges, at selv om vi opnår visse overgangsordninger, har de jo også deres begrænsning. Tiden skal altså udnyttes til at rationalisere og tilrettelægge produktionen på den mest fornuftige måde, så at vi står rustet bedst muligt. Det tjener alles interesse bedst. At der er opnået fuld enighed i udvalget, tyder på udbredt forståelse for disse ting.

Til ændringsforslagene skal jeg ikke

[Jørgen Peder Hansen.]

knytte ret mange flere kommentarer, end allerede sket er. Vi hilser med tilfredshed ændringerne for appelsiners og bananers vedkommende, ligesom vi har ment det påkrævet at gå ind for at udvide den periode, hvor tolden er mest effektiv for æbler og pærer, med yderligere en måned, således at august måned også kommer med ind herunder. Set på baggrund af bestræbelserne, der udfoldes for at få de tidligere sorter frem på markedet, er dette vel kun en rimelig foranstaltning.

Kaffen og teen har der allerede været talt en hel del om. Resultatet blev altså, at vi bibeholder vægttolden. Hvor længe vi kan det, ved vi jo ikke noget bestemt om, men med den store interesse, der hersker i vort land for såkaldt god kaffe, må det medgives, at enhedstold vel nok fremmer interessen for import af de bedste sorter.

Vi har også kunnet give tilslutning til ændringerne i kapitel 6 med hensyn til stiklinger og svampemycelium. Der findes efterhånden en omfattende virksomhed med svampedyrkning her i landet, og da tilsyneladende alle erhvervs interesser mødes på dette punkt, har vi kunnet give tilslutning.

For safternes vedkommende under kapitel 20 har tariffen fået en opdeling, der giver toldfrihed for de særlig koncentrerede safter af appelsiner og grapefrugter samt andre citrusfrugter. En forholdsvis ny industri her i landet på dette område får således chance for at gøre sig gældende, hvad der vel må siges at være en rimelig foranstaltning.

Vi har heller ikke noget imod, at der for transistorer til radioapparater m. v. ved en bemyndigelse til toldstyrelsen bliver åbnet mulighed for toldfritagelse på betingelse af, at den pågældende vare ikke fremstilles her i landet.

Sammenfattende kan det vel siges, at resultatet af vort arbejde med det foreliggende lovforslag og de stillede ændringsforslag er præget af positiv indstilling hos udvalget, en realistisk indstilling, der naturligvis har sin baggrund i vor søgen efter den bedst mulige plads i Det europæiske Fællesskab.

Som en af de nye og vel nok unge i arbejdet i det høje ting føler jeg trang til at takke alle de ærede udvalgsmedlemmer i

toldlovsudvalget for god anskuelsesundervisning i et sagligt udvalgsarbejde.

Med disse bemærkninger skal jeg på socialdemokratiets vegne anbefale samtlige stillede ændringsforslag til vedtagelse.

Harald Nielsen: Ved første behandling gav jeg udtryk for, at toldlovsforslaget ved fremsættelsen var så lidet oplyst og motiveret, at vi fra vor side ikke på forhånd var i stand til at tage stilling til det. Nu har vi haft det i udvalg og modtaget en lang række oplysninger dels om selve toldforslaget, dels om de ændringer i liberaliseringen, der knytter sig hertil.

Det fremgår heraf, hvad man nok kunne skønne i forvejen, at den egentlige hensigt fra regeringens side med alt dette — foruden at føre også levnedsmiddelområdet ind under værditoldsystemet — er at skabe sig et brugeligt grundlag for et forsøg på underforhandlingerne om Danmarks optagelse i de seks at skaffe særlige overgangsordninger egnede til at give i hvert fald et stykke tid de dele af dansk erhvervsliv, som især kan have vanskeligheder ved at tilpasse sig de nye forhold, en vis beskyttelse i afviklingsperioden inden for de seks. Det kan jo ske ved at få accepteret en basistold af passende højde gældende under afviklingen af tolden over for medlemsstaterne i Det europæiske økonomiske Fællesskab. Det kan også ske ved at få accepteret, at man for visse vareområder et par år får lov at bibeholde restriktioner i samhandelen.

Regeringen har jo efter en undersøgelse ment at kunne fastslå, at ca. 15 pct. af vor produktion især vil komme i farezonen ved en alt for brat overgang fra bundne til mere frie forhold, og regeringen har derfor bedt om overgangsordninger for disse 15 pct. hos de seks. Der er opstillet en liste over de industrivarer, det drejer sig om. Den liste er vi i udvalget blevet gjort bekendt med; den er indtil videre hemmelig, skønt vi har svært ved at se nødvendigheden heraf.

Regeringen er ikke straks ved udarbejdelsen af denne liste gået helt op til de omtalte 15 pct., men har reserveret sig en margen at operere på, hvis det under forhandlingerne skulle vise sig nødvendigt at ændre på listen og tage andre ting med. Det finder jeg meget forstandigt, og

[Harald Nielson.]

jeg har derfor også i udvalget støttet den højtærede handelsminister i den opfattelse, at der må være en sådan margen at operere på.

For landbrugsvarernes vedkommende ligger det noget anderledes. Ser man toldforslaget igennem, finder man en toldsats på nul for de fleste af dem, endskønt disse varer jo også inden for de seks bliver liberaliseret. Her er forholdet imidlertid det, at disse varer i overgangstiden, i tiden hvor man går fra bundne til mere frie forhold, skal have en vis beskyttelse, ikke i form af told, men gennem de såkaldte variable importafgifter og vedrørende konkurrencen fra lande uden for de seks tillige beskyttelse i form af det såkaldte sluseprissystem.

Der har da heller ikke fra landbrugsorganisationernes side under udvalgsarbejdet foreligget nogen henvendelse til udvalget om ændringer i regeringens toldforslag vedrørende landbrugsvarerne. Derimod har der foreligget en henvendelse om toldfritagelse for halmpressere, pick-up pressere. Det kan imidlertid, efter hvad der er oplyst for os, ikke tages med nu, da halmpressere hører til det vareområde, der omfattes af EFTAs afviklingsregler. Skal der laves en toldfritagelse, må det ske i forbindelse med udarbejdelsen af den overgangstarif, der må sættes i kraft ved vor indtræden i de seks. Fra regeringens side har man lovet til den tid at være opmærksom på problemet.

Det korte af det lange er imidlertid, at der i det store og hele på landbrugsområdet ved vor indtræden i de seks ikke er brug for toldsatser. Tolden på landbrugsvarer inden for de seks skal fra 1. juli 1962 afskaffes for korn, svinekød, æg og fjerkrækød både indadtil og udadtil og erstattes af de førnævnte variable importafgifter og sluseprissystemet.

En undtagelse synes dog oksekød at danne; for oksekød bliver der ingen variabel importafgift eller slusepris. Beskyttelsen ud mod tredjeland bliver fællestariffens toldsats. Her skulle man derfor umiddelbart synes at der i det foreliggende toldforslag, hvor tolden er nul for oksekød, kunne være brug for en toldsats ved afviklingen af de indbyrdes toldsatser inden for de seks. Når man ikke fra landbrugets side har henvendt sig til udvalget i den an-

ledning, hænger det måske sammen med, at Danmark er storeksportør af oksekød og muligt derfor ikke kan have megen nytte af en sådan toldsats. Alligevel ønsker jeg, at man erkendte sig nærmere om problemet mellem anden og tredje behandling, således at sagen kan komme til at ligge ganske klar.

Hvad gartneri og frugtavl angår, er forholdene imidlertid forskellige fra dem, der gælder for landbrugsområdet. Produkterne fra gartneri og frugtavl er ikke under sluseprissystemet eller systemet med de variable importafgifter. Her bliver basistoldsatsen af betydning med hensyn til at give en vis beskyttelse i overgangstiden fra bundne til mere frie forhold, bortset fra den beskyttelse, som muligt kan ligge i udarbejdelsen af de sorteringsregler, man påtænker at indføre. Det er da også forklaringen på det forhold, som jeg indrømmer jeg studsede noget over ved første behandling, nemlig at medens der på landbrugsområdet i vid udstrækning ingen told er, så er der, hvad gartneri og frugtavl angår, de fleste steder ansat relativt høje toldsatser; men det har altså sin særlige forklaring.

Jeg er naturligvis indforstået med, at der også på dette område ved overgangen fra bundne til frie forhold kan være brug for en lempelig overgang, og det kan en sådan basistold muligt hjælpe til, om man ellers kan få den accepteret under forhandlingerne; for det er jo det usikre i forbindelse med det, vi her drøfter: vi ved ikke, hvad der kan opnås med hensyn til de ønskemål, vi opstiller. Enderesultatet afhænger helt af, hvorledes forhandlingerne herom med de seks går. Derfor må finansministeren også have en bemyndigelse til at ændre i overensstemmelse med forhandlingernes forløb, og det får han, dog — som man vil se — således, at folketingsudvalget, hvilket for nærværende vil sige markedsudvalget, skal give sin tilslutning. Folketinget slipper altså ikke, hvad overgangsordningerne angår, sagen af sin hånd med vedtagelsen af dette lovforslag.

Lovforslaget har jo også relation til EFTA. Vi skal fremskynde toldafviklingen inden for EFTA, og det gør vi også, men for de varer, vi vil bede om særordninger for i forhandlingerne med de seks, må vi henvende os til EFTA om at få toldafvik-

[Harald Nielsen.]

lingen standset. Vi er fra vor side ikke synderligt begejstrede for en sådan standsning af liberaliseringen noget sted; men vi erkender, at som det hele ligger, er det et nødvendigt led i forhandlingsoplægget over for de seks, et forhandlingsoplæg, som vi i det store og hele kan acceptere.

Det centrale i sagen er nemlig, at vi nu som dengang, vi trådte ind i frihandels-sammenslutningen, står over for at gå ind i et markedsområde, hvor der liberaliseres, hvor restriktionerne forsvinder omtrent med det samme og tolden lidt efter lidt, og hvor det derfor er af betydning for dansk erhvervsliv, hvor det skønnes nødvendigt at få sådanne forhold tilvejebragt, at overgangen fra bundne til frie forhold bliver så lempelig som muligt.

Denne fremgangsmåde har vi ikke noget principielt at indvende imod, den kan i givne situationer være rimelig. Det var også vor opfattelse, da vi gik ind i frihandels-sammenslutningen. Når vi alligevel undlod at stemme for det toldforslag, som dengang vedtoges, var det, fordi de toldsatser, der dengang var tale om, ikke blot var basis-toldsatser for afviklingen af tolden inden for de syv; det var tillige toldsatser, der skulle blive stående udadtil over for tredjeland, idet hvert land inden for de syv er suverænt i afgørelsen af sine toldsatser udadtil. De da foreslåede og gennemførte toldsatser kunne derfor, relativt høje som de efter vor opfattelse var sat, virke fordyrende på importen og generende for store dele af vort erhvervsliv; det var baggrunden for, at vi dengang undlod at stemme for selve lovforslaget, selv om princippet deri kunne anerkendes. Man må jo nemlig aldrig glemme, at told er et tveægget sværd, som må bruges med megen forsigtighed, om det ikke skal volde mere skade end gavn.

I dag er stillingen imidlertid en ganske anden end ved toldrevisionen ved vor indtræden i de syv. De toldsatser, vi nu vedtager, er alene basistoldsatser for afviklingen af tolden inden for den europæiske frihandelssammenslutning; de skal ikke blive stående udadtil, dér skal de afløses af de seks landes fællestarif. Det er denne ændrede stilling, der bevirkter, at vi ved denne lejlighed ikke har samme betænkelighed, som vi har haft tidligere, ved at stemme for et

toldlovsforslag af en lignende karakter som det, vi står over for i dag, idet vi nu erkender, at lempelige overgangsordninger i det omfang, vi nu engang kan komme igennem med dem ved forhandlingerne med de seks, kan være af værdi for os og tjene til at hindre, at en alt for brat overgang slår noget sundt og ellers levedygtigt dansk i stykker.

Selve ændringsforslagene har det ærede medlem hr. Jørgen Peder Hansen udføreligt gjort rede for. Der er tale om toldlempelser i adskillige tilfælde, bl. a. altså for appelsiner og bananer. Kaffen bevares på vægttold, hvad vist må siges at være særdeles praktisk, når man tænker på det administrative besvær, der kan blive med værditold på kaffeblandinger. Andre steder sker der visse toldforhøjelser, men merprovenuet, der efter det foretagne skøn, efter de oplysninger, vi har, er ret beskedent, ændres ikke væsentligt derved.

Tilbage er kun at tilføje, at der jo trods alt kun har været relativt kort tid til udvalgsbehandlingen og dermed også relativt kort tid til for os at drøfte lovforslaget med de sagkyndige inden for erhvervslivet, som vi hver for sig kender, og hvis vurdering vi lægger vægt på. Regeringen har haft disse drøftelser med erhvervslivets folk, og vi har derfor i ikke ringe grad måttet tage vort bestik efter oplysningerne herom og efter de oplysninger, erhvervene selv er kommet med, skriftligt eller mundtligt.

Her må jeg måske indskyde, at jeg har altid haft stor tillid til de oplysninger, toldembedsmændene og finansministeren kommer med i udvalgene, tillid til, at det er alene en på saglige oplysninger bygget udtalelse, når embedsmændene siger, at de mener, at den foreslåede toldsats er fastsat ud fra en rimelig hensyntagen til de modstående interesser, der her kan være tale om. Jeg håber, at vi stadig kan nære denne tillid, endskønt jeg indrømmer at være noget forurolet ved det røre, som pludselig er opstået om udnævnelser og ansættelser inden for toldetaten. Det skal jeg imidlertid ikke udtale mig yderligere om, da den nævnte sag jo endnu ikke er nærmere oplyst og opklaret, og jeg rejser ikke her nogen anklage mod embedsmændene. Det er jo til syvende og sidst ministeren, der har ansvaret for de oplysninger, de kommer med

[Harald Nielsen.]

til udvalget, og det er også den højtærede finansminister, der har ansvaret for udnævnelser og ansættelser, der foretages, og som vi eventuelt må tale nærmere om, når sagen ligger fuldt opklaret.

Jeg vil dog, også for en ordens skyld, i anledning af den højtærede finansministers udtalelse til Berlingske Tidende tilføje, at mig bekendt har vi ikke fra toldudvalgets side bedt om at få bestemte embedsmænd til at betjene os i udvalgsarbejdet.

Ja, mere har jeg ikke at sige ved denne lejlighed, og jeg skal med disse bemærkninger på venstres vegne anbefale de stillede ændringsforslag til vedtagelse.

Jørgen Jensen: Det er næppe nødvendigt at omtale alle de stillede 26 ændringsforslag, men jeg vil dog gerne sige lidt om enkelte af dem, bl. a. det første, der drejer sig om en temmelig vidtgående bemyndigelse til finansministeren.

Det konservative folkeparti er ikke glad for bemyndigelser i almindelighed, men vi erkender, at en bemyndigelse i særlige tilfælde kan være nødvendig. En sådan situation foreligger i forbindelse med de forhandlinger, som er indledt med Det europæiske økonomiske Fællesskab. Når Danmark her søger at opnå overgangsordninger for nogle varer, må der også være en vis mulighed for at forhandle herom, og den skabes gennem den foreslåede bemyndigelse, som i øvrigt skal respektere de forpligtelser, vi har indgået over for EFTA. Bemyndigelsen begrænses endvidere af, at der skal være tilslutning fra et folketingsudvalg, før finansministeren kan bekendtgøre, hvilke varer der kan nøjes med en nedsættelse af tolden til 70 pct. af basistolden mod de 60 pct., som i henhold til vore EFTA-forpligtelser skal være hovedreglen fra 1. marts. Mit parti er tilfreds med, at dette udvalg — således som det fremgår af bemærkningerne til ændringsforslaget — bliver folketingets markedsudvalg. På dette punkt har der fra konservativ side ingen vaklen været.

Om de øvrige ændringsforslag kun dette: Nedsættelsen af tolden på appelsiner og bananer til 5 pct. af værdien var absolut påkrævet. Hvorfor skulle husmødrene betale 18 pct., som foreslået i selve lovfor-

slaget, i told for appelsiner, som heldigvis er allemandsspise i dag? Gennem de resterende ændringsforslag har vi forsøgt — så langt det var gørligt — at støtte industrien ved at indføre toldfrihed for materialer, som bruges i dansk produktion, og som ikke fremstilles herhjemme. Der er her fortrinsvis tale om tekniske justeringer af gældende toldfritagelsesordninger. Endelig er vi tilfredse med, at tolden på kaffe og te bliver, som den er.

I øvrigt vil jeg gerne udtrykke min glæde over den enighed, som betænkningen er udtryk for. Det må vist betegnes som lidt af en historisk begivenhed, at samtlige udvalgsberettede partier i folketinget er blevet enige om en så forholdsvis vidtgående ændring af toldloven, som det fremsatte lovforslag plus de 26 ændringsforslag indebærer. De traditionelle modsætningsforhold på dette erhvervspolitiske område synes altså — og jeg siger heldigvis — nu endelig at være forsvundet.

Der er dog endnu nogle uafklarede problemer tilbage. Siden betænkningen blev skrevet, har udvalget modtaget yderligere henvendelser fra interesserede erhvervsgrupper, og de må naturligvis nøje overvejes.

Fra konservativ side har vi også i udvalget rejst spørgsmålet om, hvorvidt det ikke ville være fornuftigt — ikke mindst med henblik på forhandlingerne med de seks — at få told på nogle af de landbrugsvarer, som hidtil har haft toldfrihed. Vi må her huske, at flere af fællesmarkedslandene og mange andre lande har told på disse varer, og ved den nye landbrugsordning, som de seks snart vil gennemføre, vil der blive etableret et system med variable importafgifter. Af forhandlingsmæssige grunde kunne det derfor måske være fordelagtigt også for Danmark at være rustet på dette punkt. Vi må i udvalget i dag drøfte dette problem nærmere.

Også i forholdet til EFTA er der nogle problemer, som ikke er klaret i det hidtidige udvalgsarbejde, især vedrørende kapitel 15 — olier m. v. Her synes jeg at den høje regering kunne have handlet noget mere effektivt, d.v.s. noget hurtigere. Det havde været rimeligt, at regeringen — formentlig den højtærede udenrigsminister — på et langt tidligere tidspunkt havde forelagt EFTAs råd de spørgsmål, som nødvendigvis

[Jørgen Jensen.]

skulle behandles dér, så at vi herhjemme vidste, hvor vi var henne med hensyn til fastsættelsen af de toldpositioner, som kræver EFTAs godkendelse. Det er beklageligt for de industrier, der har problemer her, at de ikke ved, hvorledes deres fremtidige stilling vil blive, og vi andre ved det altså heller ikke.

I aviserne har man jo i de sidste dage kunnet læse om interne personaleforhold i tolddepartementet, også i relation til udvalgsarbejdet. Som udenforstående skal jeg lige så lidt som det ærede medlem hr. Harald Nielsen blande mig i disse forhold, men det giver mig anledning til at sige tak for den service, som jeg synes vi i udvalget har fået af de tjenestemænd, der har deltaget i en del af møderne. Der er fra udvalgets side stillet store krav bl. a. om vidtløftige oversigter over toldsatserne herhjemme og i Europa. Jeg har været glad for det udførlige materiale, der hurtigt er blevet stillet til rådighed af den højtærede finansminister og af hans tjenestemænd. Hele arbejdet har været meget forceret, da udvalget jo først kom i gang for en måned siden. Tolddepartementets folk må have haft meget travlt i denne tid; de fortjener en tak for deres indsats, og akkurat det samme gælder for handelsministeriets embedsmænd.

Om personalespørgsmålet vil jeg gerne yderligere sige, at der i Berlingske Tidende for i dag foreligger en udtalelse fra den højtærede finansminister, som jeg beder om tilladelse til at citere:

„Så vidt jeg husker, var det formanden for toldlovsudvalget, den nu sygemeldte Chr. Christiansen, der en dag kom til mig på udvalgets vegne og bad om, at Damsgaard Hansen fortsat måtte være knyttet til dets arbejde. Netop i dag skal toldlovsændringerne, de sidste 20 kapitler, til anden behandling i folketinget, og Damsgaard Hansen har slidt i det med at få opnået en enstemmig betænkning fra udvalget.“

Hertil vil jeg sige, at det ikke er min opfattelse, at det ærede medlem hr. Chr. Christiansen på udvalgets vegne har kunnet bede om at få en bestemt embedsmand stillet til rådighed for udvalget. Det var klart, at vi skulle have toldteknisk hjælp,

og hr. Damsgaard Hansen blev nævnt som den, der ved forrige toldrevision behandlede disse sager; men dette er ikke ensbetydende med, at vi fra oppositionens side har valgt den ene eller den anden embedsmand.

Den højtærede finansminister siger i sin udtalelse, at hr. Damsgaard Hansen har slidt i det, og det skal jeg ikke på nogen måde benægte — naturligvis ikke. Men kontorchef Alban Hansen har netop i den måned, hvor toldlovsudvalgets arbejde er foregået, været konstitueret i embedet som chef for toldafgiftskontoret, så han har vist også slidt i det, og det samme må adskillige andre blandt toldafgiftskontorets personale have gjort. Mon ikke den højtærede finansminister her vil kunne bekræfte dette?

Toldetatens folk har ligeledes i det sidste år haft ualmindelig meget at gøre i forbindelse med de ændringer, der er sket i toldlovgivningen. Overgangen til Bruxelles-nomenklaturen må have skabt et væld af problemer, og de synes at være blevet løst på en god og fornuftig måde, som erhvervslivet i det store og hele har været tilfreds med. Også det forsøg på en forenkling og rationalisering af toldbehandlingen, som i de sidste måneder er foregået på godsbanegårdens toldsted, har stillet ekstraordinære krav til tjenestemændene. Det er den almindelige opfattelse inden for industrien — og jeg tror også i andre erhverv — at toldetatens folk her meget energisk er gået i gang med omlægningen og har bestræbt sig for at få noget godt ud af den.

Den 1. marts vil den danske toldlovsrevision være fuldført. Vi vil da have en toldtarif, som vi vel alle håber vil komme til at danne basis for toldafviklingen i de kommende år. Det bliver den højtærede udenrigsministers opgave at få anerkendt dette grundlag under de fortsatte forhandlinger med Det europæiske økonomiske Fællesskab. Men undtagelser fra de almindelige toldaftrapningsregler bliver nødvendige. Listen over de konkrete varer, for hvilke der bør være en vis overgangsordning, har været diskuteret i udvalget, men offentliggøres først den 1. marts. Dette er et regeringsønske, som mit parti har bøjet sig for, da vi naturligvis ikke på nogen måde ønsker at skade forhandlingerne.

Jeg udtaler min glæde over, at det under udvalgets drøftelser lagte forhandlingsoplæg

[Jørgen Jensen.]

er blevet tiltrådt af alle partier. Det må veje vægtigt til under de forestående forhandlinger med de seks, at der er en så bred politisk enighed om disse problemers rette løsning som muligt.

Med disse bemærkninger skal da også jeg anbefale alle de stillede ændringsforslag til vedtagelse.

Helge Larsen: Der er allerede i dag fra flere sider udtrykt tak for det samarbejde, der har været i udvalget og for den gode vilje til at nå et resultat, og jeg skal ganske tiltræde disse udtalelser og så i øvrigt ikke gøre mange bemærkninger om ændringsforslagene, da der jo er udførligt redegjort for dem.

Jeg ønsker blot at fremhæve ændringsforslag nr. 1, som er det væsentligste af ændringsforslagene, idet det jo indfører den accelererede toldaftrapning inden for EFTA-området, som der er truffet aftale om, og i det andet stykke giver adgang til forhandling om den overgangsordning for en gruppe varer, som det er naturligt for Danmark at søge en overgangsordning for ved en eventuel indtræden i fællesmarkedet. Jeg er tilfreds med, at forhandlingerne om disse vareområder skal følges af et af folketinget nedsat udvalg, altså i øjeblikket af markedsudvalget.

Om de øvrige ændringsforslag ønsker jeg blot at sige, at jeg er særdeles tilfreds med, at de foreslåede toldsætter for bananer og appelsiner er blevet væsentlig nedsat, og at der er sket en ændring for æblers og pærrers vedkommende, således at den højere toldsats kommer til at gælde også for august måned.

De øvrige ændringsforslag skal jeg anbefale og på min gruppes vegne giver jeg tilslutning til samtlige ændringsforslag.

Kai Moltke: Jeg skal på socialistisk folkepartis vegne ligeledes give tilslutning til de konkrete ændringer i toldlovgivningen, som her er foreslået.

Jeg må lige komme med et par bemærkninger af forskellig art. Jeg beklager, ligesom andre tidligere har gjort, at tiden har været meget knap til behandlingen af det materiale fra erhvervene, som ganske naturligt måtte fremkomme i en sådan situa-

tion. Det havde været ønskeligt, om man havde givet sig mere tid og var startet tidligere for at nå frem til de resultater, man er nået til her. Hastværk har i lidt for høj grad præget arbejdet, og det er så givet, at når det drejer sig om så stort et felt, er der vel næppe mange af os, der i alle enkeltheder ved, om vi har vejet rigtigt eller forkert.

Min næste bemærkning gælder motiveringen for, at socialistisk folkeparti har givet tilslutning til disse ændrede toldsætter inden for de aftaler, som var truffet med EFTA. Mit parti har vist tidligere udtrykt en vis betænkelighed ved det fremskyndede tidspunkt, men som forholdene ligger, mener vi, at det har den største betydning, at man over for lande inden for EFTA, i særdeleshed Sverige, Finland, Østrig og andre neutrale stater, strengt holder sig til de trufne aftaler. Det er en solidaritetstilkendegivelse med magter inden for EFTA, som vi, hvis en vis linje sejrer, kan trues med en vis adskillelse fra.

Hvad angår ændringsforslagene, tror jeg de er gavnlige, og at den diskussion, vi har haft, har været nyttig. Ligesom den ærede ordfører for det socialdemokratiske parti tror jeg, at vi herigennem har nået væsentlige forbedringer, som betyder noget både for forbrugerne og for visse industrier i vanskelige overgangstider.

Jeg kan imidlertid ikke slutte uden at gøre opmærksom på den reservation, som socialistisk folkeparti har taget i den betænkning, som vi ellers i hovedtrækkene har godkendt. Vort standpunkt til fuldmagter og forhandlinger med de seks er fortsat det samme, er fortsat negativt. Derfor betragter vi ikke ændringerne af disse toldsætter som et glædeligt skridt i retning af at tilvejebringe et forhandlingsgrundlag, og jeg tror, at den ærede ordfører for partiet venstre, hr. Harald Nielsen, var såre optimistisk, når han ved denne lejlighed med en overfladisk henvisning til toldsætterne for landbrugsvarer sagde, at man jo nu også for landbrugets vedkommende inden for de seks gled ind i liberaliseringen. Jeg tror ikke engang, det er en opfattelse, som de ledende økonomer og landbrugssagkyndige inden for de seks vil godkende som netop det, der præger den sidst afsluttede overenskomst. I både tyske og franske finansblade har

[Kai Moltke.]

man meget udførligt beskæftiget sig med den nye landbrugsordning og knyttet sine kommentarer hertil, og jeg tror, tidspunktet er inde, da en detaljeret redegørelse for landbrugsordningen inden for de seks ikke blot bør tilstilles udvalget, men også folketingets medlemmer og den danske offentlighed, for det er i virkeligheden det modsatte af liberalisering, man her står over for.

Jeg vil gerne med den højtærede formands tilladelse bringe et kort citat fra det franske blad *Le Monde's* finanstillæg den 11. februar i år, hvor man i forbindelse med landbrugsomlægningen inden for de seks taler om, at den store taber jo vil være Storbritannien, hvis tilknytning til fællesmarkedet vi efter de hidtidige erklæringer har opstillet som betingelse for vor indtræden. Hvor dyr vil den ordning da blive, som kaldes liberalisering, for England? Jeg citerer:

„Ifølge eksperter er det subventioner på mere end en milliard dollars årlig, England modtager ved anvendelse af verdensmarkedets pris for smør, sukker, kød, bacon og korn. Storbritannien køber således smør for 3,20 nye francs pr. kg, medens det koster 8 nye francs i den franske engroshandel.“

Jeg ved ikke, om det er nogen særlig form for liberalisering af markedet, at man bogstavelig talt her taler om en fordobling af smørprisen, selv om vi har visse interesser. For den engelske gennemsnitsforbruger vil det sikkert give en del hovedsmerter, og jeg kan heller ikke lade være med at henvise til et afsnit i samme fremstilling, hvor man taler om, at kornet, som jo lægges til grund for reguleringen af landbrugspriserne inden for de seks, hidtil til England for en vare som hvede har kunnet importeres for 31 nye francs, medens det ved tilslutning til landbrugsordningen vil ryge op til de 43, altså en liberalisering med den mærkelige virkning, at levnedsmidler fordyres for de industriarbejdere, som skal konkurrere med fællesmarkedet, samt at

foderstoffer fordyres for det store antal små landbrugsproducenter, som ikke kan tilfredsstille deres behov for korn og foderstoffer med afgrøder fra deres egen jord. Jeg tror, man er lidt hurtig i vendingen. Jeg tror, man er lidt for optimistisk, når man tænker i uger og måneder på dette felt. I Englands valutakrise betyder 1 milliard dollars årlig i merbetaling en hel del. I Englands lønstopforsøg betyder indtil en fordobling af levnedsmiddelpriserne en væsentligt nedsat konkurrenceevne og slipper det løntryk løs, som man vil bremse. Man har fra britisk side da også i den sidste tid udtrykt sig mere forsigtigt og talt om, at rimeligvis vil man kun nå frem til en ordning med de seks henimod midten af 1963. Og lad os så ikke være blinde for, at der måske burde blive lidt tid tilovers til at studere fællesmarkedsordningerne inden for de seks, at tage stilling til den række af nuller, som hidtil er landbrugets stilling med hensyn til de problemer, man står over for i toldtarifieringen. Jeg tror, at den pause, der kommer ikke alene mellem anden og tredje behandling, men også før forhandlingerne afsluttes, skal udnyttes til at skaffe sig kendsgerninger og fakta som grundlag for en række af de ukendte faktorer, der stadig præger billedet for almindelige mennesker og for producenter her i landet.

Med disse forbehold skal jeg give socialistisk folkepartis tilslutning til de ændringer i toldsatserne, der her er foreslået.

Rimstad: Ved første behandling stillede vi den højtærede finansminister en række spørgsmål og fik i hvert fald på de fleste af dem tilfredsstillende svar. Den betænkning, der nu foreligger, behandler problemerne i noget mere koncentreret form, end den højtærede finansminister gennem sin besvarelse ved første behandling stillede i udsigt, eller skal vi sige måske forestillede sig.

Vi vil da uden videre medgive, at betænkningen på de afgørende punkter tager

[Rimstad.]

en klar stilling til de meget væsentlige problemer, der her søger deres løsning, og vi vil tilføje, at vi er enige i denne stillingtagen, både hvad angår de varer, der falder ind under den anbefalede aftrappingsordning, og hvad angår de varer, for hvilke der endnu et stykke tid forsøges gennemført en større beskyttelse. Vi kan i forbindelse hermed også give vor tilslutning til, at finansministeren bekendtgør toldtariffen, således at både den tarifmæssige og den faktiske told fremgår af den, ligesom vi kan tilslutte os de bemyndigelser, den højtærede finansminister får efter forslaget, fordi vi, som vi tidligere har sagt her i tinget, anser dem for nødvendige i dette tilfælde, også selv om vi i almindelighed kun meget ugerne ser for mange bemyndigelser til ministrene.

Jeg har i dag forsøgt at lytte mig til begrundelser af den ene eller den anden art i det indlæg, som det ærede medlem hr. Jørgen Peder Hansen gav på socialdemokratiets vegne. Selv om der ikke var alt for mange begrundelser heri, er vi dog tilfredse med at konstatere understregningen af den enighed, der har været i udvalget, og den tilfredshed, som erhvervslivets folk har givet udtryk for. Det er nemlig rigtigt, som også det ærede medlem fremhævede, at selv en ubetydelig ændring i toldtariffen kan give et stort antal borgere ændrede kår. Jeg har således ikke særlige betænkeligheder ved at tilslutte mig disse ændringer og kan da også på mit partis vegne udtale, at vi vil stemme for dem.

Finansministeren (Hans R. Knudsen): Jeg takker udvalget og samtlige ordførere for den enstemmige tilslutning, der her er givet dels til lovforslaget, dels til samtlige de af mig stillede ændringsforslag. Der er hverken i udvalgets betænkning eller i de ærede ordføreres indlæg taget forbehold ud over det, som mindretallet, socialistisk folkepartis ærede medlem af udvalget, har taget, idet han i betænkningen og her i dag understreger, at tilslutningen til lovforslaget ikke er et udtryk for en ændring af socialistisk folkepartis stilling til spørgsmålet om Danmarks eventuelle indtræden i Det europæiske økonomiske Fællesskab. Det kan måske for en ordens skyld være

rigtigt at understrege, at der ikke ved vedtagelsen af dette lovforslag i det hele taget er taget stilling til dette spørgsmål. Det må naturligvis afgøres på anden tid og i anden anledning end disse toldlovsændringer, som må gennemføres som grundlag for de forhandlinger, der videre frem skal føres om Danmarks eventuelle optagelse.

Jeg vil også godt sige tak, fordi man erkender, at på grund af denne korte tidsfrist, på grund af dette særlige forhold, at lovforslaget skal være gennemført og loven bekendtgjort inden 1. marts, har der under udvalgsarbejdet været meget lidt tid til virkelig at gå til bunds i alle de forskellige interesser, der må varetages og så vidt muligt forenes. Forud for lovforslagets fremsættelse og under udvalgsarbejdet er der udført et meget stort arbejde både af finansministeriets og af handelsministeriets embedsmænd med de problemer, der er forelagt for udvalget. Jeg vil gerne sige tak for den anerkendelse, der her er givet for det forarbejde, der er gjort, og for de oplysninger, der er fremlagt for udvalget som grundlag for en afgørelse af disse meget ofte vanskelige forhold.

Jeg tror, det ærede medlem hr. Harald Nielsen omtrent udtrykte sig sådan, at lovforslaget måtte ses som et roligt grundlag for at kunne skaffe egnede overgangsordninger i afviklingsperioden for den del af erhvervslivet, der vil have de største vanskeligheder under fællesmarkedet. Jeg synes, det er udtryk for det, der egentlig er grundlaget for dette lovforslag, og det er vel også det, der har medvirket til, at enigheden er blevet så bred, at vi har opnået enstemmighed om lovforslagets gennemførelse. Det er også rigtigt, som det ærede medlem udtalte, at hvad vi kan opnå på de forskellige områder i de videre forhandlinger med de seks, må være uvist. Det er også uvist, hvad der kan opnås i de forhandlinger, der skal føres med EFTA. Det kan vi ikke sige noget om i dag, men det, der har været vort fælles ønske, har været at give dansk erhvervsliv og netop den del, der vil have vanskeligst ved at klare sig, den bedst mulige placering.

Jeg vil gerne sige tak for de anerkendende udtalelser, der er faldet om embedsmændenes arbejde. Jeg forstår, at den samme tillid, som jeg som minister har næret og

[Finansministeren.]

nærer til de embedsmænd, som i meget vid udstrækning må føre forhandlingerne med erhvervene, deles af de ærede ordførere. Det er ikke enkelte embedsmænd, der skal nævnes; det er et betydeligt antal embedsmænd, der har måttet inddrages i dette arbejde her. Derfor kan det også give et skævt indtryk, når man fremhæver enkelte. Et stort antal embedsmænd har altså måttet bruge meget af deres tid, ikke alene af deres arbejdstid, men også ekstraordinær tid for at tilvejebringe det resultat, der her foreligger.

Om det specielle tilfælde, der er nævnt her, finder jeg anledning til at fremhæve, at det, når udvalgsarbejdet vedrørende et lovforslag af denne karakter skal påbegyndes, er af overordentlig stor betydning også for udvalget, at man får stillet de embedsmænd til rådighed, som er bedst inde i stoffet. Jeg vil understrege — det er også betydet mig af udvalgets formand, det ærede medlem hr. Per Hækkerup — at det naturligvis er ministeren, der til enhver tid udpeger de embedsmænd, som skal bistå ham under forhandlingerne om og gennemgangen af enkelthederne i udvalget. Jeg er glad for at høre, at man har været tilfreds med den præstation, der er ydet af disse embedsmænd, og jeg skal blot her understrege, at det, der i mit arbejde fremover vil være det afgørende, stadig væk er at have de sagligt bedst kvalificerede embedsmænd til rådighed. Det tror jeg vi har haft hidtil, og det vil vi også bestræbe os på at få fremover.

Med disse ord siger jeg tak for den enstemmige tilslutning til samtlige ændringsforslag.

Hermed sluttede forhandlingen.

Ændringsforslagene nr. 1-24, § 1, således ændret, ændringsforslag nr. 25, § 2, således ændret, ændringsforslag nr. 26 og § 3, således ændret,

vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden: Lovforslaget går nu til fornyet behandling i udvalget.

Der er ikke mere på dagsordenen.

Folketingets næste møde afholdes i morgen, torsdag den 22. februar, kl. 13 med følgende dagsorden:

1) Tredje behandling af:

Forslag til lov om salg af indenlandsk frugt og indenlandske gartneriprodukter ved frivillig offentlig auktion.

2) Tredje behandling af:

Forslag til lov om ændringer i lov om civilforsvaret.

3) Anden (sidste) behandling af:

Forslag til folketingsbeslutning i henhold til grundlovens § 47 med hensyn til statsregnskabet for finansåret 1959-60.

4) Anden behandling af:

Forslag til lov om udlån til statshusmandsbrug m. m.

5) Første behandling af:

Forslag til folketingsbeslutning om godkendelse af „Kongeriget Danmarks Hypotekbank“'s regnskab for regnskabsåret 1960-61.

6) Første behandling af:

Forslag til lov om ændringer i lov om købstadkommunernes styrelse.

7) Første behandling af:

Forslag til lov om ændringer i lov om landkommunernes styrelse.

Mødet hævet kl. 15²⁰.